

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melanchthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melanchthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Pugna acris inter Lutheran. & Zuinglian.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

proprietas verborum cum nullo fidei articulo pugnet, nullam satis magnam esse causam, cur ea deferatur. Rogare se, dicit, ut confideret, quãtam rem, quamque periculosam suscepit. Nimirum altercando veritatem amitti; quæ multò magis periclitetur in his tam violentis certaminibus. Satius esse, ut hac de re boni aliquot viri veniant in colloquium. Cogitet O Ecolampadius, homines ingeniosos & prudentes interdum labi posse. Et in negotijs spiritualibus imprimis periculosam esse ingenij fiduciam. Hæc Melancthon ex Comitijs, quæ Spiræ tum agebatur, indicta per Cæsare duas potissimum ob causas, scilicet, ut de bello Turcico propulsando deliberaretur, deq; componendo religionis dissidio, quod Lutherus eiusq; discipuli per Germaniam excitant.

Augebatur malū istud quotidianis prope modū incrementis, & populus miserandū in modum distrahebatur. Auctores verò dissidij, qui, relicta maiorū fide, seipso à sede Romanā diuulserāt, nō ab Ecclesiā modo, sed & inter se mutuo turpiter dissidebāt. Alij enim Lutherū sequebantur, primū turbarū autorē; alij Zvingliū: Ex quibus vtriusq; tertia quedā nata est fanaticorū & Anabaptistarū turbulenta factio: Ut omnis Nouatorū exercit⁹ in tres turmas diuisus esset, quæ se mutuo nō min⁹, quā Ecclesiam odio capitali prosequerentur.

Feruebat autem sub hoc tempus cum primis inter Lutheranos & Zvinglianos

ANNŌ
1529.
Altercādo
veritas a-
mittitur.

Rationes
Comitiōrū
indictorū.

Cam. fol. III

Tres Se-
ctariorum
turmae.

II.

ANNO
1529.
Pugna a-
cris inter
Luth. &
Zvvinglia-
nos.
Peucer. p. 12
Capita cō-
trouersa.

Vanus Lu-
theran.
metus.

Landgra-
uius Zvvin-
glio addi-
ctus.

acris pugna, vtrisque rerum suarum magno conatu satagentibus: quanquam Melancthon immiscere se noluit in illud certamen, vti diximus. Dissidebant verò de Eucharistia, de Baptismate, de peccato originis, aliisque de rebus. Et Lutherus quidem in confessione magnâ de Sacramento, quam anno superiore proximo diuulgarat, Zvvinglianos, latâ sententiâ, velut impios, blasphemos in Deum, fanaticos, hæreticos, freneticos, à dæmonibus exagitatos diris deuouerat & condemnarat. Quod cū Catholici non ignorarent, hoc imprimis egerunt in Comitijis Spirenlibus, vt Saxo, Landgrauius, cæteri; Lutherani Principes, Lutheri iudicium secuti, sese disiungerent ab hominibus tam impijs, eosque velut Ecclesiæ perduelles & hæreticos condemnarent: Quod ab illis impetrari non potuit, metuentibus nimirum, ne si publicâ professione Zvvinglianos hostiū loco mouerent, ea res Euangelio nouo, quod vtrique profitebantur, infamiæ notam aspergeret; & alij ab aliorum societate diuulsi facilius in ordinem redigerentur.

Obstabat imprimis magno zelo Landgrauius, qui Zvvinglianis admodum fauebat: Ideoque hoc laborabat totis viribus, vt diffidium inter vtrosque, vel sublata, vel ad tempus seposita sententiarum discrepantiâ sopiretur. Cupuisset & Melancthon hoc ipsum fieri, verum difficultates videbat in isto negotio propemodum insuperabiles.

Nam

Nam vt discederent à sententia Lutherani ANNO
 vel Zvvingliani sperare non poterat : vt au- 1529.
 tem solida fieret coniunctio , vtrisque mor-
 dicus opinionem suam tenentibus , frustra
 videbat expectari. Ne tamen damnarentur
 Zvvingliani, tum quidem à Landgrauio per-
 suasus, impediuit; quod eos nondum auditos
 esse diceret, nec causam legitimo iudicio dis-
 cussam. Interim ferre non potuit, vt cū Lu-
 theranis quodam societatis nexu coniunge-
 rentur. Hæsit itaque perplexus admodum &
 anxius , velut inter saxum & sacrum quod
 aiunt, eosque nec pro socijs haberi voluit,
 nec in hostium numero censer. Landgravius
 verò , vt erat iuuenis vehementis ingenij, &
 totus ardebat rapido quodã nouitiæ religio-
 nis affectu, tentandū putauit, an possent vtri-
 que sententijs inter se collatis in eosdē can-
 cellos redigi. Itaq; solutis Comitijs, hoc eo-
 dem anno, sub Autumnum ductores vtriusq;
 partis præcipuos Marpurgum euocauit; qua
 de re paulò infra dicemus.

Landgra-
 uius medi-
 tatur cōcor-
 diam inter
 Luth. &
 Zvvinglia-
 nos.

Interim decretum fuit in Comitijs, vt qui
 per Germaniam in religione nihil hæcenus
 mutarint, deinceps quoq; nihil innouent vs-
 que ad Concilii tempus: Qui verò doctrinæ,
 rituumq; mutationem induxerint, nec resti-
 tuere possint abrogata sine motu publico , ij
 nihil mutant in posterum , donec causa hæc
 in Cōcilio discussa sit atq; definita; vt nec Sa-
 cramētariorum dogma recipiatur à quoquã,
 nec Missa vsquam abrogetur; vt Anabaptistæ

III.
Sleid. lib. 6.
 Decretum
 de mutati-
 one reli-
 gionis.

De dogma-
 tis Sacra-
 mentario-
 rum.